

ZASTUPNIK U EUROPSKOM PARLAMENTU DAVOR ŠKRLEC

Zeleni LIST

BROJ 43/ LISTOPAD 2018.

U ovom broju:

**Europski parlament podržao ambicioznije ciljeve
za smanjenje emisija CO2**

**Posljednji izvještaj IPCC-a o globalnom
zatopljenju: Klimu treba spašavati odmah!**

**Europski parlament glasovao za zabranu slamki i
drugih plastičnih proizvoda**

Kvalitetnija i dostupnija voda za piće

**Trećina kemikalija na tržištu krši
sigurnosna pravila EU-a**

**Veliki korak naprijed u borbi protiv
otpornosti na antibiotike**

Vijesti iz Europskog parlamenta

SADRŽAJ:

3 Uvodna riječ

4 Europski parlament podržao ambicioznije ciljeve za smanjenje emisija CO2

5 Posljednji izvještaj IPCC-a o globalnom zatopljenju: Klimu treba spašavati odmah!

6 Subvencioniranje fosilnih goriva nije rješenje, potrebna je pravedna porezna reforma za sve poduzetnike

7 Vijeće ministara za zaštitu okoliša EU-a ignorira izvještaj Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC)

8 Emisijske norme CO2 za nova teška vozila: Zagađivači moraju biti odgovorni za zaštitu klime

10 Europski parlament glasovao za zabranu slamki i drugih plastičnih proizvoda

11 Kvalitetnija i dostupnija voda za piće

12 Trećina kemikalija na tržištu krši sigurnosna pravila EU-a

13 Veliki korak naprijed u borbi protiv otpornosti na antibiotike

14 Opterećenje modernog društva zvano smeće

18 Vijesti iz Europskog parlamenta

Izdavač

Ured zastupnika u Europskom parlamentu
Davora Škrleca
Ulica Klementa Crnčića 18, 10000 Zagreb
tel.: +385 1 233 85 67
ISSN 1849-6059

Impressum

Glavni urednik: Davor Škrlec
Izvršna urednica: Tanja Poša

Uredništvo: Matea Klarić, Mislav Mihaljević,
Riki Pahlić, Uroš-Valentino Saraja, Nataša Vistrička

Fotografija na naslovnici: © European Union 2017
- European Parliament

KONTAKTI UREDA

Ured u Bruxellesu:

Parlement européen
Bât. Altiero Spinelli
04E258
60, rue Wiertz / Wiertzstraat 60
B-1047 Bruxelles/Brussel
Tel.: +32(0)2 28 45828
Fax.: +32(0)2 28 49828
e-mail: davor.skrlec@europarl.europa.eu

Ured u Strasbourgu:

Parlement européen
Bât. Louise Weiss
T05115
1, avenue du Président Robert Schuman
CS 91024
F-67070 Strasbourg Cedex
Tel.: +33(0)3 88 1 75828
Fax.: +33(0)3 88 1 79828

Ured u Zagrebu:

Adresa: Ulica Klementa Crnčića 18, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 233 8567
Fax.: +385 (0)1 230 6112
E-mail: office-MEP@davor-skrlec.eu

Ured u Splitu:

E-mail: office-SPLIT@davor-skrlec.eu

Ured u Osijeku:

E-mail: office-OSIJEK@davor-skrlec.eu

www.davor-skrlec.eu

UVODNA RIJEČ

Drage čitateljice i čitatelji,

Europski parlament glasovao je za zabranu čitavog niza plastičnih proizvoda koji pridonose destruktivnom i toksičnom onečišćenju okoliša, rijeka i mora. Jedna od predloženih mjera je potpuna zabrana plastičnih predmeta za koje na tržištu već postoji dostupna alternativa, kao što su štapići za uši, plastični pribor za jelo i tanjuri, slamke i nastavci za balone. Države članice moraju smanjiti za 25% do 2025. godine upotrebu proizvoda poput jednokratnih šalica za kavu i plastičnih posuda za hranu, te uvesti proširenu odgovornost proizvođača (EPR) za proizvodnju omota, filtera za duhanske proizvode, vlažnih maramica i sl. Ovo je pobjeda u borbi protiv jednokratne plastike, ali pred nama je dug put da zaustavimo gušenje našeg planeta pod težinom vlastitog smeća. Uoči UN summita o klimatskim promjenama COP24 koji će se održati u Katowicama u prosincu, Europski parlament pozvao je nacionalne vlade država članica i Europsku komisiju na poštivanje upozorenja nedavnog izvješća Međuvladinog

panela o klimatskim promjenama (IPCC), odnosno na povećavanje ambicija smanjivanja CO2 emisija s 40% na 55% do 2030. godine u usporedbi s razinama iz 1990. godine. Naši trenutni klimatski ciljevi nisu dovoljni za postizanje ciljeva dogovorenih u Parizu. Europski doprinos borbi protiv klimatskog kolapsa mora biti puno veći. Komisija mora preuzeti ovaj zahtjev te ga implementirati u svoju Strategiju za dugoročno smanjenje emisija stakleničkih plinova u Europskoj uniji, koja će biti predstavljena nešto prije samog klimatskog summita u Katowicama. Kao jedan od najjačih ekonomskih igrača, EU mora odigrati glavnu ulogu u klimatskim pregovorima te ne smije biti zadovoljna s tek malenim koracima koji presporo vode prema zaštiti klime.

Vaš zastupnik u Europskom parlamentu,

Davor Škrlec

Europski parlament podržao ambicioznije ciljeve za smanjenje emisija CO2

Zastupnici u Europskom parlamentu glasovali su 3. listopada u korist smanjenja emisija CO2 iz novih osobnih automobila i novih lakih gospodarskih vozila za 40% do 2030. godine.

Izvješće je usvojeno s 389 glasova, 239 protiv i 41 suzdržanih, te poziva na smanjenje emisija CO2 za 20% do 2025. i 40% do 2030. godine, dok je Europska komisija predlagala 30% do 2030. godine. Zastupnik Zelenih/ESS-a i član Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Davor Škrlec, poručuje:

“Ovo je dobra vijest da je Parlament ojačao prijedlog Komisije unatoč ogromnim lobističkim naporima i glasovima konzervativaca koji su bili protiv. Ako je Europska unija ozbiljna u provedbi Pariškog sporazuma i dekarbonizaciji gospodarstva

do 2050. godine, već sada mora djelovati usvajanjem ambicioznih ciljeva koji potiču implementaciju vozila s nultim emisijama. Transport je jedini sektor u kojem emisije stakleničkih plinova i dalje rastu. Cestovni promet odgovoran je za 22% emisija stakleničkih plinova u EU-u, a od toga na automobile i kombi-je spada 73% emisija stakleničkih plinova. Novi standardi emisija za Europsku uniju dovest će do stvaranja radnih mjesta i potaknuti Europu da više ulaže u čista vozila.”

Nakon današnjeg usvojenog izvješća, očekuje se početak pregovora Europskog parla-

menta s Komisijom i Vijećem EU-a (tzv. “trijalog”), a Vijeće ministara za zaštitu okoliša EU-a sastat će se 9. listopada kako bi odredili svoju poziciju.

“Mnoge vlade podržavaju ambicioznije ciljeve. Ne smijemo ugroziti našu klimu jer se neke vlade i Europska komisija ponašaju kao lobisti za automobilsku industriju. U nadolazećim pregovorima, Parlament mora čvrsto stajati iza dogovorenih ciljeva ili riskiramo daljnje potkopavanje naših nastojanja da se približimo ispunjavanju klimatskih obveza koje je Europska unija preuzela Pariškim sporazumom.” – zaključuje Škrlec.

Posljednji izvještaj IPCC-a o globalnom zatopljenju: Klimu treba spašavati odmah!

Još nije kasno za postizanje "Pariškog" klimatskog cilja, odnosno težnje zadržavanja globalnog zagrijavanja na 1.5 Celzijeva stupnja, ukoliko nacionalne vlade djeluju odmah, izvijestio je UN-ov Međuvladin panel o klimatskim promjenama (IPCC) u svom specijalnom izvještaju o globalnom zatopljenju.

Spomenuto izvješće je usvojeno 8. listopada u Južnoj Koreji (u 15h po CET vremenu) od strane svih 195 zemalja potpisnica Pariškog sporazuma. Već danas EU ministri okoliša raspravljaju o nalazima, kao i o ciljevima za smanjenje CO₂ u novim automobilima do 2030. Izvješće je također vrlo važno glede nadolazećeg UN-ovog klimatskog skupa COP 24 koji će se u prosincu održati u Katowicama (Poljska) te na kojem će države raspravljati svoje nacionalne klimatske planove.

Kako bismo zadržali postojeću temperature, neophodno je smanjiti emisije CO₂ do 45% do 2030. u usporedbi s razinama iz 2010. godine, te također postići nula emitiranih emisija do 2050. godine.

Klub zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu je mišljenja kako je krajnje vrijeme za spašavanje klime kakvu još poznamo, što je vidljivo po sve neobično toplijim i dužim ljetima kakve zadnje godine imamo. Dobra je vijest što su znanstvenici potvrdili kako je moguće još uvijek zadržati globalno zagrijavanje na 1.5 Celzijeva stupnja te ograničiti devastirajuće djelovanje promjene klime, no da bi to bilo moguće, potrebna je politička volja. Deprimirajuća rasprava država članica oko teme smanjivanja

CO₂ emisija za nove osobne automobile pokazuje kako će navedena nastojanja biti teška. Podsjećamo, izvješće je na prošlotjednoj plenarnoj sjednici u Strasbourgu usvojeno s 389 glasova, 239 protiv i 41 suzdržanih, te poziva na smanjenje emisija CO₂ za 20% do 2025. i 40% do 2030. godine, dok je Europska komisija predlagala 30% do 2030. godine. Pred Europskom komisijom je također puno poslala. EU klimatski ciljevi za 2030. godinu su potpuno neadekvatni te Klub zastupnika Zelenih/ESS-a očekuje prijedlog koji će po-

većati EU klimatska nastojanja. Također, Europska komisija treba pokazati ozbiljnost oko ovog problema u svojoj EU strategiji za niskougličnu ekonomiju koja bi trebala biti usvojena sljedeći mjesec. IPCC-ovo izvješće pokazuje da EU treba biti klimatski neutralna do najdalje 2050. godine. Bez ambicioznih ciljeva za period do 2030. godine te bez strategije za dekarbonizaciju, EU neće imati ništa u svojim džepovima čime će doprinijeti uspjehu nadolazeće klimatske rasprave u Katowicama, mišljenje je Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a.

Subvencioniranje fosilnih goriva nije rješenje, potrebna je pravedna porezna reforma za sve poduzetnike

Zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec uputio je pismo predsjedniku Vlade Andreju Plenkoviću, ministru mora, prometa i infrastrukture, Olegu Butkoviću, ministru zaštite okoliša i energetike, Tomislavu Čoriću, te ministru financija Zdravku Mariću, zabrinut odlukom Vlade RH o uvođenju povrata dijela trošarina na dizelsko gorivo koje se koristi kod komercijalnog prijevoza roba kamionima određene nosivosti, najavljene kao dio Smjernica ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2019.-2021.

Hrvatska kao članica Europske unije, ali i kao potpisnica Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama kojeg je Sabor ratificirao 2017. godine, preuzela je obveze smanjenja stakleničkih plinova do 2030. godine za 7% u odnosu na razine iz 2005. godine, a povrat dijela trošarina na dizelsko gorivo može jedino ugroziti ispunjenje navedenih nacionalnih ciljeva. "Kada sagledamo količinu emitiranih emisija po sektorima, Hrvatska najlošije stoji u sektoru prometa na koji otpada 32,8% svih emitiranih emisija, od čega se čak 96,3% odnosi na cestovni promet. Uvođenje povrata trošarina rezultirat će povećanjem stope emisija sektora cestovnog prometa koja se mjeri količinom točenog goriva na našim crpkama, jer će i strani prijevoznici zasigurno koristiti tu pogodnost. Zaustavljanje trenda registriranja hrvatskih prijevoznika u drugim državama članica Europske unije ne može se postići parcijalnim mjerama poput povrata dijela trošarina na dizelsko gorivo, već treba razmisliti o sustavnom i pravednom poreznom rasterećenju svih poduzetnika,

uključujući i ove u sektoru prijevoza." – rekao je Škrlec.

Budući da ovakva praksa postoji i u drugim državama članicama, zastupnik Škrlec uputio je pisano pitanje Europskoj komisiji kada namjerava promijeniti Direktivu 2003/96/EZ koja dopušta povrat trošarina na dizelsko gorivo korišteno u komercijalne svrhe, kako bi ispunila obveze preuzete Pariškim sporazumom te uskladila navedenu direktivu s klimatskim i energetske politikama EU-a. Umjesto spomenutih subvencija na fosilna goriva, zastupnik Škrlec pozdravlja napore da se povećaju ulaganja u željezničku

infrastrukturu kroz sufinanciranje iz europskih strukturnih i investicijskih fondova.

"U odnosu na cestovni promet, promet željeznicom je sigurniji, čišći i jeftiniji, a preduvjet za iskorištavanje njegovog punog potencijala je moderna željeznička infrastruktura. S obzirom na to da bi mjera povrata dijela trošarina na dizelsko gorivo određenim skupinama kamiona smanjila kalkuliranu cijenu prijevoza, sve više roba će biti transportirano na taj način, što je u suprotnosti sa zalaganjem Republike Hrvatske o jačanju uloge željezničkog prometa." – zaključuje Škrlec.

Vijeće ministara za zaštitu okoliša EU-a ignorira izvještaj Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC)

Pod pritiskom automobilske industrije, to osobito Njemačke, Vijeće ministara za zaštitu okoliša Europske unije 9. listopada složilo se oko slabih ciljeva za CO2 emisije iz automobila i lakih gospodarskih vozila te zatražilo tek marginalno poboljšanje prijedloga Komisije.

Vijeće ministara za zaštitu okoliša Europske unije predlaže smanjenje CO2 emisija za nova vozila od 35%, te za kombije od 30% do 2030. godine. Na održanoj plenarnoj sjednici u Strasbourgu početkom listopada, većina zastupnika je pozvala na smanjenje emisija za nove automobile od 40%. Pregovori između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije uskoro će započeti. Jednako tako, usvojena EU pozicija za pregovore za UN-ovu klimatsku konferenciju u Katowicama (Poljska) koja će se održati u prosincu je slaba. Ostavlja otvorenu opciju za više ciljeve smanjivanja stakleničkih plino-

va do 2030. godine, no nedostaju konkretni te jasni i obavezujući ciljevi. Na taj način Europska unija propušta veliku priliku da učini uspješnim nadolazeći skup o klimatskim promjenama.

“EU ministri okoliša sabotiraju našu priliku da spasimo klimu. Samo dan nakon što je UN-ov Međuvladin panel o klimatskim promjenama (IPCC) pozvao na radikalnu akciju i političku volju kako bismo zadržali globalno zagrijavanje ispod 1.5 Celzijeva stupnja, čini se da su nacionalne vlade, poput Njemačke, povučene od strane automobilske industrije. Možemo

postići Pariške klimatske ciljeve te zaustaviti kolaps klime. Međutim, sektor prometa mora odigrati svoju ulogu, ‘počistiti’ svoje emisije, te zaslužiti nagradu za razvoj novih tehnologija i industrija. Ministri okoliša su također zauzeli slabu poziciju za klimatske pregovore u Katowicama. Apsolutno je ključno da EU donese ciljeve za smanjenje stakleničkih plinova do 2030. godine u skladu sa znaošću i ciljevima Pariškog sporazuma. Kako bismo to učinili, potrebno je najmanje 55% smanjenja emisija, a sat sve brže otkucava”, poručuju iz Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a.

Emisijske norme CO₂ za nova teška vozila: Zagađivači moraju biti odgovorni za zaštitu klime

Velika većina zastupnika u Odboru za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta suprotstavila se konzervativnim opcijama i glasovala u prilog strožih emisijskih normi CO₂ za nova teška vozila, što čini čvrstu poziciju za pregovore s Vijećem EU-a i Europskom komisijom (tzv. trijalog), o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju emisijskih normi CO₂ za nova teška vozila.

Emisijske norme CO₂ za nova teška vozila smanjiti će se za 20% do 2025. godine, te za 35% do 2030. godine. Ovaj prijedlog nadmašuje prijedlog Europske komisije, koja je zahtijevala uštedu od 15% do 2025. godine i 30% do 2030. godine. Zastupnik Zelenih/ESS-a i član Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Davor Škrlec komentira:

“Većina koja je danas postignuta ukazuje na odgovornost velikih cestovnih zagađivača prema većem stupnju zaštite klime. Proizvođače kamiona treba nagraditi za proizvodnju čistih kamiona. Europska unija mora ubrzati procese kako bi postala pionir zaštite klime u cestovnom prometu. Međunarodni panel o klimatskim promjenama (IPCC) jasno je naglasio da

više nema vremena za gubljenje kada je riječ o zaštiti klime.”

Također, proizvođači će morati osigurati da vozila sa nultim i niskim razinama emisija (koja emitiraju barem 50% manje emisija) predstavljaju 20% tržišnog udjela u prodaji novih automobila i kombija do 2030. godine, odnosno 5% do 2025. godine.

20% novih teških vozila (HDV) bit će s nultim ili niskim razinama emisija do 2030. godine.

Emisijske norme proizvođača trebaju se smanjiti za 35%.

75% gradskih autobusa treba biti s nultim emisijama do 2030. godine.

Cilj za električne autobuse

Zastupnici u Odboru ENVI dodali su autobuse koji se koriste u urbanim područjima pod djelokrug prijedloga te predložili da 50% novih autobusa bude električno od 2025. godine, a 75% bi trebalo biti električno do 2030. godine. Autobusi s nultim emisijama već su dostupni na tržištu i njihova uporaba se potiče kroz mjere povećane potražnje, poput javne nabave. Europska komisija bi prije 2020. godine trebala izraditi planove za praćenje emisija CO₂ u stvarnom vremenu za emisije u cestovnom prometu. Također, zastupnici kažu da bi trebalo biti uvedeno neovisno ispitivanje vozila u uporabi i na cesti.

Društveni utjecaji dekarbonizacije

Zastupnici u Europskom parlamentu priznaju da društveno

prihvatljiva i pravedna tranzicija prema mobilnosti s nultom emisijom zahtjeva promjene u cijelom automobilskom lancu vrijednosti, uz moguće negativne socijalne utjecaje. Stoga bi EU-u trebala promicati da radnici u tom sektoru uče nove vještine i preraspodjele se, osobito u regijama i zajednicama koje su najviše pogođene tranzicijom. Također, zastupnici zagovaraju podršku europskoj proizvodnji baterija.

Životni ciklus emisija

U svom izvješću za 2022. godinu, Europska komisija trebala bi raditi na mogućoj procjeni cjelokupnog životnog ciklusa emisija CO₂ proizvedenih od strane teških teretnih vozila i predložiti, ako je potrebno, obveze izvješćivanja proizvođača.

Sljedeći koraci

Europski parlament će glasova-

ti o ovom izvješću tijekom plenarne sjednice u studenom u Strasbourgu.

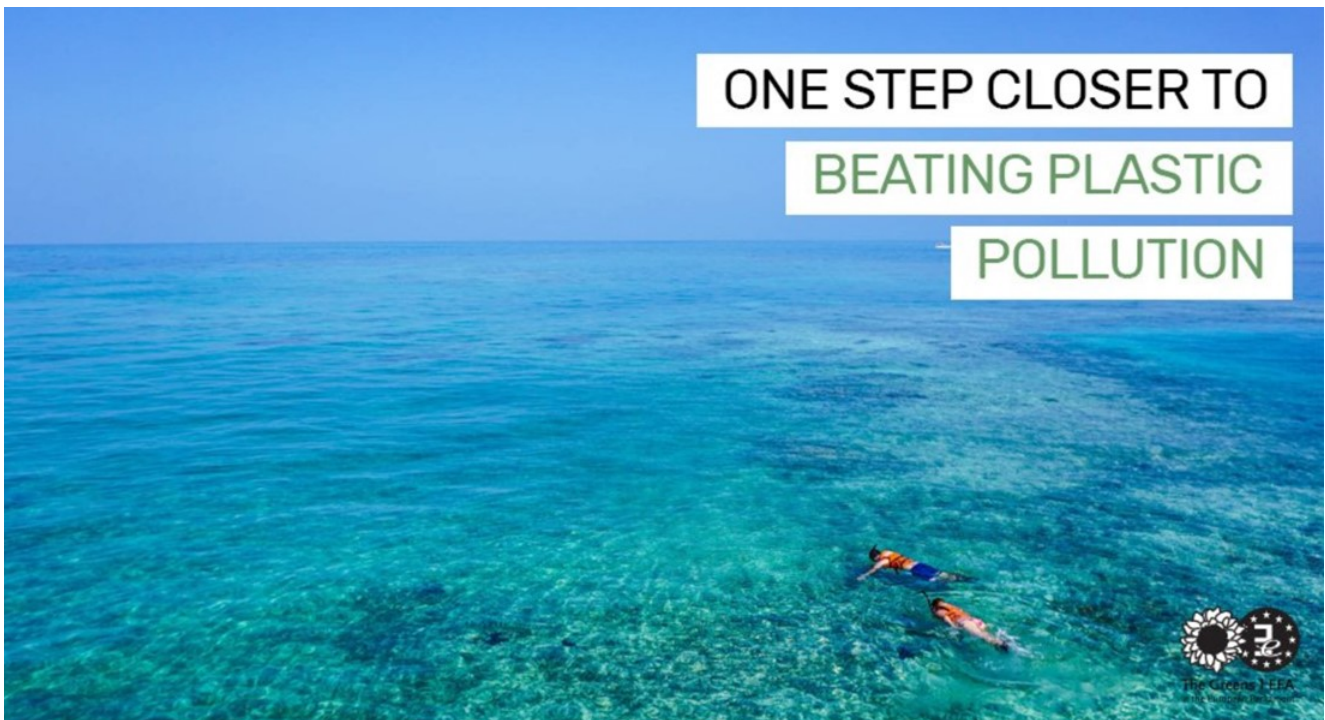
Promet je jedini sektor u EU-u gdje emisije stakleničkih plinova i dalje rastu, kažu zastupnici u Europskom parlamentu. Da bi se ispunile obveze koje su postignute Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama (COP21) 2015. godine, dekarbonizaciju cijelog sektora prometa potrebno je ubrzati, kako bi se dostigao cilj nultih emisija do sredine stoljeća.

Istodobno, automobilski sektor na globalnoj razini se brzo mijenja, posebno u pogledu električnih motora. Ako se europski proizvođači automobila prekasno uključe u nužno potrebnu energetska tranziciju, riskiraju gubitak vodeće uloge, kažu zastupnici u Europskom parlamentu.

Zastupnici Europskog parlamenta su plenarnoj sjednici uoči **UN summita o klimatskim promjenama COP24** koji će se održati u Katowicama u prosincu, pozvali nacionalne vlade država članica i Europsku komisiju na poštivanje upozorenja nedavnog izvješća **Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC)**, odnosno na povećavanje ambicija smanjivanja CO₂ emisija s 40% na **55% do 2030. godine** u usporedbi s razinama iz 1990. godine. Komisija mora preuzeti ovaj zahtjev te ga implementirati u svoju **Strategiju za dugoročno smanjenje emisija stakleničkih plinova u Europskoj uniji**, koja će biti predstavljena nešto prije samog klimatskog summita u Katowicama.

Europski parlament glasovao za zabranu slamki i drugih plastičnih proizvoda

Europski parlament glasovao je 24. listopada za zabranu čitavog niza plastičnih proizvoda koji pridonose destruktivnom i toksičnom onečišćenju okoliša, rijeka i mora. Usvojeno izvješće nastavak je ambicioznog prijedloga Europske komisije iz svibnja o smanjenju plastičnog otpada, tzv. **Direktive o plastici za jednokratnu upotrebu**. Parlament 6. studenog započinje pregovore s Europskom komisijom i Vijećem EU-a, tzv. trijalog, kako bi se konačni tekst Direktive usvojio u 2019. godini.

Jedna od predloženih mjera je potpuna zabrana plastičnih predmeta za koje na tržištu već postoji dostupna alternativa, kao što su štapići za uši, plastični pribor za jelo i tanjuri, slamke i nastavci za balone. Također, izvješće obvezuje države članice da smanje za 25% do 2025. godine upotrebu proizvoda poput jednokratnih šalica za kavu i plastičnih posuda za hranu, te uvedu proširenu odgovornost proizvođača (EPR) za proizvodnju omota, filtera za duhanske proizvode, vlažnih maramica i sl. Na inicijativu Zelenih/ESS-a traži se i zabrana proizvoda od opasne oxo-

plastike koja se promovira kao biorazgradiva, ali se razgrađuje u mikroplastiku koja tako ulazi u hranidbeni lanac.

Zastupnik Zelenih/ESS-a i član Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Davor Škrlec, komentira:

“Ovo je pobjeda u borbi protiv jednokratne plastike, ali pred nama je dug put da zaustavimo gušenje našeg planeta pod težinom vlastitog smeća. Svake minute kamion pun plastičnog otpada baca se u naša mora i oceane. Građani ne mogu više čekati da industrija shvati kako onečišćenje plastikom predstavlja oz-

biljnu prijetnju svima nama. Ovim primjerom Europska unija može svijetu pokazati kako izgraditi održivu budućnost bez upotrebe jednokratne plastike.”

Nacionalni ciljevi smanjenja za ostale vrste plastike

Potrošnju za nekoliko drugih proizvoda, za koje nema alternative, države članice trebaju smanjiti za barem 25% do 2025. godine. Ovo uključuje kutije za hamburgere za jednokratnu uporabu, kutije za sendviče ili posude za hranu za voće, povrće, deserte ili sladolede. Zemlje članice će izraditi nacionalne planove za poticanje korištenja proiz-

voda koji se mogu višestruko koristiti, kao i za promicanje učestale uporabe predmeta i recikliranja.

Ostala plastika, poput boce, morat će se prikupljati odvojeno i reciklirati po stopi od 90 % do 2025. godine.

Opušci cigareta i izgubljena oprema za ribolov

Parlamentarni zastupnici složili su se da mjere smanjenja trebaju pokriti i otpad duhanskih proizvoda, posebno filtere od cigareta koji sadrže plastiku. To bi trebalo biti smanjeno za 50 % do 2025. i 80 % do 2030. godine.

Jedan opušak cigarete može zagaditi između 500 i 1000 litara vode, kada je bačen na kolnik, može potrajati i do dvanaest godina da se razgradi. Opušci od cigareta su u ukupnoj

količini jednokratnog plastičnog otpada druga najbrojnija skupina proizvoda.

Zemlje članice također trebaju osigurati da se godišnje prikuplja najmanje 50 % izgubljene ili napuštene ribolovne opreme koja sadrži plastiku, s ciljem recikliranja od najmanje 15% do 2025. godine. Ribarska oprema predstavlja 27% otpada na europskim plažama.

Povećati odgovornost proizvođača

Zemlje članice morale bi osigurati da duhanske tvrtke pokrivaju troškove prikupljanja otpada za te proizvode, uključujući prijevoz, obradu i sakupljanje smeća. Isto vrijedi i za proizvođače opreme za ribolov koja sadrži plastiku. Oni će morati pridonijeti dosezanju dogovorenih kvota recikliranog materijala.

Prema Europskoj komisiji, više od 80 % morskog otpada je plastika. Proizvodi obuhvaćeni ovim ograničenjima čine 70 % svih otpadnih predmeta u moru. Zbog svoje spore razgradivosti, plastika se akumulira u morima, oceanima i na plažama u EU-u i širom svijeta. Plastični ostatci nalaze se u morskim vrstama - kao što su morske kornjače, tuljani, kitovi i ptice, kao i ribama i školjkama. Slijedom navedenog otpad se može pronaći i u lancu ljudske prehrane.

Dok je plastika prikladan, prilagodljiv, koristan i ekonomično vrijedan materijal, potrebno je s njom bolje baratati, reciklirati je i ponovno koristiti. Kada se nalazi u otpadu, ekonomski utjecaj plastičnih masa ne obuhvaća samo izgublenu ekonomsku vrijednost materijala nego i troškove čišćenja i gubitak za turizam i ribarstvo.

Kvalitetnija i dostupnija voda za piće u EU-u

Zastupnici su 23. listopada podržali pravila daljnjeg unaprjeđenja kvalitete i dostupnosti vode za piće za sve građane te o smanjenju otpada od plastičnih boca.

Većina građana u EU-u ima pristup visokokvalitetnoj vodi za piće. Prema izvješću Europske agencije za okoliš (2016.), više od 98.5% analiza provedenih na uzorcima vode za piće u razdoblju od 2011. do 2013. ispunjavalo je EU standarde.

S ciljem zaštite ljudi od kontaminacije, Direktiva o vodi za piće uspostavlja minimalne standarde vode za piće namijenjene za ljudsku potrošnju (piće, kuhanje i ostale namjene

u kućanstvu). Parlament je usvojio ažurirana pravila koja obuhvaćaju povećanje povjerenja potrošača i poticanje na konzumaciju vode iz slavine. Zastupnici također pozivaju sve zemlje članice na „promicanje univerzalnog pristupa“ čistoj vodi za sve građane, posebice ranjive grupe koje nemaju ili imaju vrlo mali pristup čistoj vodi.

Legislativa ima za cilj povećati kvalitetu vode iz slavine na način da se pooštire maksimalne količine zagađivača kao što je olovo čija bi količina bila upola smanjena, ili štetne bakterije. Također će se pratiti razine mikroplastike. Nova pravila bi povećala i transparentnost te potrošačima omogućila pristup in-

formacijama. Pijenje vode iz slavine je jeftino i ekološki prihvatljivo. Zastupnici se zalažu za mjere poput instalacija besplatnih fontana na javnim mjestima (uključujući trgovačke centre i aerodrome) te opskrbe restorana čistom vodom iz slavine.

Prema Europskoj komisiji, pristup kvalitetnijoj vodi bi mogao smanjiti konzumaciju vode iz boca za 17%. Na ovaj bi način potrošači uštedjeli novac te bi bio vidljiv pozitivan utjecaj na okoliš smanjujući emisije CO2 i plastični otpad.

Idući koraci

Slijede pregovori Vijeća i Europske komisije o novim pravilima.

Trećina kemikalija na tržištu krši sigurnosna pravila EU-a

Godinama su kemijske kompanije unutar Europske unije prodavale stotine štetnih kemikalija bez detaljne provjere jesu li proizvodi koje stavljaju na tržište toksični, te mogu li prouzrokovati rak, utjecati na plodnost ili kočiti razvoj nerođene djece.

Europski ured za okoliš (EEB) ponovno je objavio trogodišnju studiju njemačkog Saveznog instituta za procjenu rizika (BfR) i Saveznog ureda za zaštitu okoliša koja pokazuje da trećina od ukupno 1814 proizvedenih ili uvezenih kemikalija u Europskoj uniji, od 2010. godine krši europske propise o kemikalijama REACH te su stoga protuzakoniti po EU pravu.

Samo 31% kemikalija je u skladu s EU pravom, odnosno legalno, dok preostala trećina mora biti dodatno istražena. Visoko koncentrirane kemikalije predstavljaju čak 95% svih prodanih kemikalija. Vrste kemikalija koje se obrađuju u studiji su sastav boja, ambalaža, namještaj te građevinski

materijali. "Rak, respiratorne bolesti i neplodnost povezani su s kemijskim izlaganjem. Kemijska industrija je gotovo desetljećima obavezna testirati sve visoko koncentrirane kemikalije na bilo kakve opasne učinke prije nego ih postavi na tržište, tako da je i sama ideja o postojanju trećine takvih kemikalija na našem tržištu, bez da su ispravno ispitane, uznemirujuća. Nadležne institucije moraju provoditi zakon i ne davati 'besplatne propusnice' kemijskim industrijama.", poručili su iz Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu.

"Veliki dio industrije godinama izbjegava slijediti pravila izbjegavajući provoditi zakonski o-

bavezne testove na svojim proizvodima. Ovo može biti svojevrtni Dieselgate kemijske industrije. Neprihvatljivo je da se tolikom broju kompanija jednostavno 'dogodilo' prodavati proizvode koji nisu u skladu s EU pravilima. Ukoliko je točno da su te kompanije prodavale ilegalne proizvode znajući da mogu nanijeti veliku štetu ljudskom zdravlju i okolišu, onda trebaju biti sankcionirane za svoje djelovanje. Svi spojevi koji nisu u skladu s postojećim EU zakonima o kemikalijama moraju biti povučeni s tržišta, dok nacionalne vlade moraju primijeniti teške kazne za sve slučajeve nepridržavanja tih istih pravila čije djelovanje je već otkriveno.", zaključuju zastupnici Zelenih/ESS-a.

Veliki korak naprijed u borbi protiv otpornosti na antibiotike

Europski parlament je 25. listopada usvojio planove za ograničavanje upotrebe antibiotika na farmama kako hrana ne bi sadržavala otporne bakterije.

Prema ovom zakonodavnom paketu, sustavna preventivna upotreba antibiotika u hrani za životinje bit će zabranjena. To vrijedi i za uveznu hranu za životinje. Upotreba antibiotika na cijelu skupinu životinja bit će dopuštena samo ako bolest dijagnosticira veterinar i samo u slučaju visokog rizika od kontaminacije krda.

Veterinarsko-medicinski proizvodi ni pod kojim okolnostima ne smiju služiti za poboljšanje performansi ili nadoknaditi lošu stočarsku praksu, stoji u novom zakonodavstvu. To bi ograničilo korištenje antimikrobnih lijekova kao preventivne mjere, u odsustvu kliničkih znakova infekcije (poznato kao profilaktička upotreba) kod pojedinačnih životinja, a ne grupa životinja. Lijekovi se mogu koristiti samo kada ih je potpuno opravdao veterinar u slučajevima gdje postoji visoki rizik od infekcije. Metaflaktička upotreba (tj. tretiranje grupe životinja kada jedna pokazuje znakove infekcije) bi trebala biti posljednje sredstvo, a upotrebljava se samo kada veterinar dijagnosticira infekciju i propisuje antimikrobne lijekove.

Sva uvezna hrana morat će ispunjavati standarde EU-a i da se antibiotici ne mogu koristiti za poboljšanje rasta životinja. Kako bi se potaknulo istraživanje novih antimikrobnih

lijekova, zakonodavstvo predviđa poticaje, uključujući dulje razdoblje zaštite tehničke dokumentacije o novim lijekovima i komercijalnu zaštitu inovativnih aktivnih tvari. Također, štiti značajna ulaganja u podatke generirane za poboljšanje postojećeg antimikrobnog proizvoda ili za zadržavanje istog na tržištu. Također, u odvojenom glasovanju zastupnici u Europskom parlamentu usvojili su nova pravila o odgovornim načinima proizvodnje, prodaje i korištenja hrane za životinje s dodanim lijekovima kako bi se borili protiv širenja antimikrobne otpornosti. Više informacija potražite ovdje.

Klub zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu poručuje: "Oduševljeni smo što je naša dugotrajna borba za dobiti poljoprivrednog sektora u pogledu otpornosti na antibiotike napokon bila uspješna. Otpornost na antibiotike pred-

tavlja veliki rizik za zdravlje ljudi i životinja. Zabranom sistemskog preventivnog 'hranjenja' životinja antibioticima, možemo osigurati da lijekovi, koji su bitan alat moderne medicine, budu dostupni i učinkoviti kada ih zatrebamo. Ograničenja upotrebe antibiotika također će biti izazov prema modelu tvorničkog uzgoja u kojem životinje pate i nabijene su u užasnim i nezdravim uvjetima. Bez rutinskog korištenja antibiotika, poljoprivrednici će morati usvojiti bolje poljoprivredne prakse koja će poboljšati život životinja na farmama diljem EU-a. To je velika pobjeda za javno zdravlje i dobrobit životinja."

Ova tri propisa, koja proizlaze iz pregovora između triju institucija EU-a (tzv. trijalog), trebalo bi usvojiti Vijeće EU-a do kraja ove godine, dok će isti stupiti na snagu najkasnije do 2022. godine.

Opterećenje modernog društva zvano smeće

Političari i javnost sve više upozoravaju na ekonomske i ekološke troškove otpada te na dalekosežne posljedice koje otpad ostavlja na zdravlje ljudi i životinja te cijeli ekosustav.

Velike količine otpada predstavljaju jedan od ključnih ekoloških problema današnjice. Količina otpada izravan je pokazatelj razvijenosti pojedinog društva. Kako ljudi postaju bogatiji, više konzumiraju, što rezultira većim količinama otpada. Napredne ekonomije čine samo 16 % ukupne svjetske populacije, a proizvode 34 % otpada. Dobra je vijest da širom svijeta raste svijest o ovom problemu modernog društva. Različiti primjeri govore o hitnosti rješavanja ovog problema s kojim se moderan svijet suočava. U srpnju ove godine indijski Vrhovni sud upozorio je da je glavni grad Delhi zakopan ispod „planine smeća“. A onda, tu je i najveći problem upravljanja otpadom, 30 milijardi tona ugljičnog dioksida koji se svake godine ispušta u

atmosferu.

Koliko otpada proizvodimo?

Prema izvješću Svjetske banke, količina komunalnog otpada u 2016. godini iznosila je dvije milijarde tona, što je za 1,8 milijardi tona više nego samo tri godine ranije. Gledamo li koliko je to otpada po stanovniku u danu, dobijemo brojku od 740 grama po svakom muškaracu, ženi i djetetu. Navedene brojke ne sadrže mnogo veće količine otpada koje proizvodi industrija. Ukoliko se nastavi s ovakim trendom, do sredine stoljeća u Europi i Sjevernoj Americi proizvodit će se za četvrtinu više otpada nego danas. U navedenom periodu količina otpada udvostručit će se u južnoj Aziji, u istočnoj Aziji narast će za pola, a utrostručit će se u supsaharskoj Africi. Na svjetskoj razini

količina otpada će se približiti brojci od 3,4 milijarde tona.

Upravljanje otpadom

Upravljanje otpadom igra ključnu ulogu u borbi s ovim problemom modernog društva. Unatoč različitim postignućima, i dalje postoje ogromne razlike među zemljama. Kako bi se te proporcije smanjile, potrebno je uložiti u infrastrukturu za zbrinjavanje otpada, kao što su upravljiva odlagališta i spalionice s malim postotkom zagađivanja.

Danas 37 % otpada odlazi na odlagališta širom svijeta, 33 % završava na divljim odlagalištima, a 11 % ide u spalionice.

U Americi se reciklira dvije trećine aluminijskih limenki, a samo 10 % plastike. Zabrinjavajuće je što se na globalnoj razini

reciklira samo 13 % komunalnog otpada.

U razvijenom svijetu polovica komunalnog otpada se prikuplja, dok u zemljama s niskim prihodom 90 % završava na divljim odlagalištima. U bogatim zemljama skoro 100 % otpada se prikuplja, a u mnogim dijelovima Europe i Amerike prikupljanje smeća plaća se lokalnim porezima. Stope prikupljanja otpada u zemljama s niskim prihodom su se skoro udvostručile u periodu od 2012. do 2016. godine, te se u tim zemljama sada prikuplja 39% otpada. U zemljama sa srednjim prihodom, kao što je Kina, stope prikupljanja otpada narasle su do 51 %.

U siromašnim zemljama, pogotovo u Africi, smeće se još uvijek baca posvuda, ali je i količina otpada manja. U Lesotu stanovnik proizvede 110 grama

otpada po danu, što je za jednu četrdesetinu manje nego što proizvede stanovnik Islanda. Podatci iz 2016. godine govore da je najveći heroj u recikliranju Južna Koreja, koja reciklira skoro 60% komunalnog otpada. Također, iznad prosjeka Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj su: Taiwan, Njemačka, Australija, Švedska, Italija i Britanija. Najveću stopu recikliranja među najbogatijim metropolama ima San Francisco, 80 %.

Također, prema podacima iz 2016. godine vidljivo je da se najmanje reciklira u Latinskoj Americi i Karibima te u južnoj Aziji nakon čega slijedi supsaharska Afrika te Bliski istok i sjeverna Afrika. Prema istim podacima najviše se kompostira u južnoj Aziji, a najviše otpada odlazi u spalionice u istočnoj Aziji i Pacifiku. Nadalje, najviše otpada odlazi na odlagališta u

Latinskoj Americi i Karibima, nakon čega slijedi Sjeverna Amerika te istočna Azija i Pacifik, a najmanje u južnoj Aziji. Najveće stope otpada koje završavaju na divljim odlagalištima su u južnoj Aziji i supsaharskoj Africi, a za njima slijedi Srednji istok i sjeverna Afrika, dok u Sjevernoj Americi tog načina odlaganja otpada gotovo da i nema.

Divlja odlagališta predstavljaju veliku opasnost od zagađenja okoliša te ukazuju na nedovoljno razvijenu ekološku svijest ljudi, a kao mogući izvori zaraza direktno ili indirektno utječu na zdravlje ljudi i životinja. Odlaganjem otpada na takva mjesta dolazi do onečišćenja tla kao i podzemnih i površinskih voda. Također, požari su pojava karakteristična za divlja odlagališta otpada. U Poljskoj je za vrijeme vrućeg ljeta izbilo više od sedamdeset požara na odlagališti-

ma otpada. U periodu od 2008. do 2014. godine Maroko je proporcije odlaganja na sanitarna odlagališta u odnosu na divlja povećao s 10 na 53 %.

Otpad nije samo ekološki problem, već predstavlja i gospodarski gubitak te se danas mnogo novca ulaže u upravljanje otpadom. Indonezija je uložila jednu milijardu dolara u svoju kompaniju za čišćenje plastike. Vlasti u Maroku vjeruju da su spriječili štete u okolišu vrijednosti 440 milijuna dolara, ulaganjem 300 milijuna dolara u sanitarna odlagališta.

Kineska zabrana uvoza otpada

Svijet se više od dva desetljeća oslanjao na Kinu. U posljednjih 25 godina u Kini je reciklirano

106 milijuna tona plastike iz cijelog svijeta. U siječnju ove godine Kina je zabranila uvoz skoro sve plastike i nesortiranog papira, zbog čega je Zapad ostao s tonama neželjenog smeća i s velikim brojem pitanja kako povećati kapacitet domaće reciklažne industrije. Kina je ukinula treću komponentu sistema „sakupi, sortiraj, izvezi“ koji je Zapad dugo godina koristio. Političari u Europi te američke države i gradovi izdaju ambiciozne ciljeve za recikliranje i pokušavaju obnoviti načine upravljanja smećem.

Otpad utječe na naše zdravlje

Otpad može izravno ili neizravno utjecati na naše zdravlje. Mnoga istraživanja ukazuju na to da nepravilno gospodarenje

otpadom uzrokuje zdravstvene tegobe u ljudi. U izvješću Ujedinjenih naroda vidljivo je da je stopa dijareje dvostruko veća, a akutne respiratorne infekcije su šest puta učestalije u područjima u kojima se otpad ne skuplja redovno.

Onečišćenje voda

Oko 70% Zemljine površine prekrivaju oceani, a morski otpad nalazi se skoro svugdje. Ribari koji pecaju u Arapskom moru žale se da upecaju četiri puta više plastike nego ribe. U kolovodu ove godine Arapsko more u dva je dana ispljunulo 12.000 tona krhotina i smeća. Veliki ekološki problem predstavljaju plastični ostaci u vodama. 90 % smeća koje se pušta plovnicima dolazi iz deset rijeka -

dvije se nalaze u Africi, a ostale u Aziji. Oko 1,5 milijuna tona plastike svake godine protječe rijekom Yangazi u Kini. Sve više raste svijest ljudi te se diljem svijeta razvijaju različite strategije za borbu s ovim problemom. U Škotskoj, Engleskoj i Nizozemskoj postoji shema „Pecanje smeća“. Plastični materijal je izrezan u plastične čipove koje lokalne građevinske tvrtke kupuju za jačanje asfalta.

U ožujku ove godine lučka uprava u Oslu odobrila je plan čišćenja smeća iz fjorda. Blueye, tvrtka iz Trondheima, osmislila je podvodni dron koji se može koristiti za podvodnu inspekciju do 150 metara kako bi se locirale podvodne naslage smeća. Sljedeće godine pridružiti će se brod s električnim pogonom i dizalicom kako bi se izvukao potopljeni otpad.

Potrebno je jačanje kružne ekonomije, ali to će naići na otpor

Prošle je godine International Resource Panel, nezavisno znanstveno tijelo pod pokroviteljstvom UN-ovog programa zaštite okoliša, predložio da bi mudrije korištenje resursa moglo donijeti dvije milijarde dolara i jačanju BDP-a Italije do 2050. godine. Nadalje, smanjenje količine otpada od hrane moglo bi godišnje doprinijeti s 252 milijarde dolara do 2030. godine. Svake se godine potroše 84 milijarde tona biomase, pijeska, metala i fosilnih goriva, a samo 9% od toga se ponovo upotrebljava. Prema izvješću Club of Rome, ukoliko bi se životni vijek proizvoda udvostručio i materijali zamijenili s ponovo upotrebljivim materijali-

ma, stvorilo bi se 200.000 neto novih mjesta u Španjolskoj, a 300.000 u Francuskoj. Najveći broj novih mjesta stvorio bi se u zelenoj industriji kao što je recikliranje.

Recikliranje aluminija štedi 95 % energije u usporedbi s taljenjem novog metala. Također, uštede su 88 % posto za plastiku, 60 % za željezo i čelik, a 38 % za staklo. Prema izvješću Sitre, Finskog državnog inovacijskog fonda, povećanje stope recikliranja aluminija, čelika i plastike za 50 do 80 % smanjilo bi za trećinu industrijske emisije štetnih plinova u Europi. Međutim, ono što ima pozitivan učinak na okoliš možda ne bi imalo jednake posljedice na pojedine tvrtke ili regije. Uklanjanje 1,3 milijarde tona otpada od hrane značilo bi 750 milijardi dolara manje u prodaji poljoprivrednicima. Također, izdržljiviji proizvodi značili bi manju proizvodnju proizvođačima. Istraživanje Garth Frazera sa Sveučilišta u Torontu pokazalo je da je doniranje odjeće ljudima u Africi naštetilo tekstilnoj industriji u Africi. Iz-

među 1981. i 2000. godine uvoz rabljene odjeće rezultirao je padom za dvije petine u proizvodnji odjeće i padom zaposlenosti u tekstilnoj industriji.

Populacija raste, tako da će do 2050. svijet imati dvije milijarde više potrošača i usta za hranjenje. Kako ljudi postaju bogatiji, konzumiraju više, što rezultira većom količinom otpada. Povijest nas uči da preoblikovanje ekonomije stvara više radnih mjesta nego uništava. Prema jednom istraživanju, odlaganje smeća stvara 0,1 radno mjesto na 1.000 tona smeća, dok recikliranje iste količine smeća stvara dva radna mjesta. Kineska zabrana uvoza smeća potaknula je ostatak svijeta na recikliranje i pametnije upravljanje otpadom. Do 2035. godine zemlje EU-a bit će zakonski obvezane reciklirati 65% smeća, što predstavlja značajan pomak od današnjeg prosjeka od 40 %. Također, gradovi i države u Americi pomažu stanovnicima u sortiranju otpada što rezultira manjom otpremom otpada na odlagališta.

Tekst: **Ivana Sabolek**

VIJESTI IZ EUROPSKOG PARLAMENTA

EUROPSKA REGULACIJA EMISIJA CO2 ZA AUTOMOBILE I LAKA GOSPODARSKA VOZILA

Zastupnici u Europskom parlamentu glasovali su u srijedu 3. lipnja u korist smanjenja emisija CO2 za nove osobne automobile u iznosu od 40% do 2030. godine. Iako iznos smanjenja emisija nadilazi 30% koliko je predložila Europska komisija, zaostaje za smanjenjem od 45% koju je predložio Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta (ENVI). Kako bi ostali unutar obveza iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama potrebno je ambiciozno smanjenje emisija CO2 iz novih osobnih automobila. Zato je Klub zastupnika Zelenih/ESS-a pozvao na veliko smanjenje emisija CO2 do 2030. godine kako bi sektor prometa ispunio klimatske ciljeve EU-a. Ministri zaštite okoliša iz država članica sastali su se u okviru Vijeća EU-a 9. listopada kako bi odredili svoju poziciju. Pripreme za ovo glasovanje prošle su u lobiranju automobilske industrije bez presedana, dok je Europska komisija pokušala dodatno smanjiti poziciju Parlamenta.

KLUB ZASTUPNIKA ZELENIH/ESS-A POZIVA ZA USPOSTAVLJANJE NAGRADE DAPHNE CARUANA GALIZIA

U ponedjeljak, 1. listopada, Predsjedništvo Europskog parlamenta raspravljalo je o inicijativi Zelenih/ESS-a da EU uspostavi poseb-

nu nagradu za istraživačke novinare u čast ubijene malteške novinarkе Daphne Caruane Galizia. Nagrada koja ima široku podršku grupacija u Parlamentu, osmišljena je kako bi poduprla istraživačke novinare u njihovim neumornim i ponekad opasnim naporima u otkrivanju korupcije, organiziranog kriminala i zločina. U utorak, 16. listopada, obilježena je godišnjica smrti ubijene novinarkе Daphne Caruane Galizia na Malti. Razgovori o ovoj temi će se nastaviti.

RASPRAVA O PRANJU NOVCA

Zastupnici u Europskom parlamentu raspravljali su u srijedu 3. listopada o inicijativi Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a o rizicima pranja novca u bankarskom sektoru EU-a nakon serije skandala u velikim europskim bankama. Nedavni skandali s europskim bankama kao što su Danske Bank u Danskoj i Estoniji, kao i nedavni slučajevi s ING-om u Nizozemskoj, Pilatus Bank na Malti i ABVL Bank u Latviji, pokazuju hitnu potrebu za promjenama u primjeni pravila protiv pranja novca. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a poziva Parlament da usvoji novi prijedlog u brzom postupku kako bi osigurali da EU ima više ovlasti u zadržavanju prljavog novca van Europe. Judith Sargentini, zastupnica Zelenih/ESS-a, ujedno i suizvjestiteljica na petoj Direktivi o sprečavanju pranja novca, komentirala je: "Pranje novca potiče kriminal, korupciju, terorizam i

Zeleni/ESS
u Europskom parlamentu

sve patnje koja dolaze s njim. Činjenica da ne možemo vjerovati našim najvećim europskim bankama da provode pravila koja bi mogla pomoći da se okonča opasnost od prljavog novca je gnjusna." Sven Giegold, glasnogovornik Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a za pitanja pranja novca, komentira: "Volumen prljavog novca koji teče Europom čini naš kontinent igralištem za korupciju nauštrb običnih građana. Daleko veći resursi i ovlasti moraju biti dostupni na europskoj razini kako bi se otkrilo i spriječilo pranje novca, zbog čega pozdravljamo prijedloge Komisije. Međutim, ove prijedloge treba usvojiti što je prije moguće u brzom postupku od strane Parlamenta i Vijeća."

VLADAVINA PRAVA U RUMUNJSKOJ

Na inicijativu Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a, Europski parlament održao je u srijedu 3. listopada raspravu s premijerom Rumunjske o stanju korupcije i vladavini prava u zemlji. Ovog ljeta su u Rumunjskoj održani dugotrajni prosvjedi protiv korupcije i neovisnosti pravosuđa na što je policija reagirala napadom na mirne prosvjednike. Rumunji su zasićeni ucjena na visokoj razini i

MORE PROTECTION FOR ALL WORKERS

poteza Vlade koji idu u smjeru oslabljivanja antikorupcijskih mjera. Ovog ljeta, vlada sastavljena od socijalista i liberala razriješila je čelnika agencije za borbu protiv korupcije, te su pokušali progurati amnestiju za korupcijska kaznena djela u koja su bili uključeni dužnosnici. Zeleni/ESS čvrsto vjeruju u potrebu borbe protiv korupcije i podupiru vladavinu prava. Očekuje se kako će Europski parlament glasovati o rezoluciji vezanoj za to pitanje u studenom.

OBVEZUJUĆI UGOVOR UN-A O KRŠENJU LJUDSKIH PRAVA OD STRANE TRANSNACIONALNIH KORPORACIJA

U 2014. godini Ujedinjeni narodi su osnovali radnu skupinu koja se bavi izradom obvezujućeg instrumenta za transnacionalne korporacije i druga trgovačka društva s transnacionalnim obilježjima u pogledu ljudskih prava koja se temelji na potrebi za rješava-

njem ozbiljnih pravnih praznina u pogledu kršenja ljudskih prava koje su počinile transnacionalne korporacije, često u manje razvijenim zemljama i na štetu najsiromašnijih u društvu. U utorak, 2. listopada, Klub zastupnika Zelenih/ESS-a postavio je pitanje Europskoj komisiji o tome što će EU unijeti u obvezujući ugovor. Europski parlament je kroz više rezolucija utvrdio podršku obvezujućem ugovoru UN-a i Klub zastupnika Zelenih/ESS-a ponovio je svoju potporu 11. listopada na događaju u Parlamentu prije predstavljanja nacрта ugovora u Ženevi.

RASPRAVA S PREMIJEROM ESTONIJE JÜRIJEM RATASOM O BUDUĆNOSTI EUROPE

Philippe Lamberts, supredsjednik Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a, sudjelovao je u srijedu 3. listopada u raspravi o budućnosti Europe s premijerom Estonije Jüriom Ratasom. "Rad estonskog predsjedništva Vije-

ćem EU-a u prošlosti je pokazao snažnu predanost našem zajedničkom uzroku, kao i činjenicu da lidersko rukovođenje ne ovisi o veličini države članice", rekao je Philippe Lamberts. Međutim, Zeleni/ESS su razočarani što je Estonija još uvijek među OECD-ovim gospodarstvima s najvećim stopama korištenja ugljika jer još uvijek proizvodi veliku većinu svoje energije od nafte iz škriļjaca, s katastrofalnim rezultatima u smislu emisija i toksičnog otpada.

RASPRAVA O BREXITU NE SMIJE SE PRETVORITI U KAZALIŠTE

Zastupnici Zelenih/ESS-a Philippe Lamberts i Molly Scott Cato sudjelovali su u raspravi uoči sljedećeg sastanka Europskog vijeća zakazanog za 18. i 19. listopada. Vezano za stanje pregovora o Brexitu, Zeleni/ESS vjeruju da Vlada Ujedinjene Kraljevine ne smije zaboraviti da se Ujedinjena Kraljevina slobodno pridružila EU-u i da je Ujedinjena Kraljevina

VIJESTI IZ EUROPSKOG PARLAMENTA

donijela odluku o izlasku. Ako se u budućnosti ta odluka treba revidirati, EU ne bi trebala zatvoriti vrata.

COP 24 KLIMATSKI SKUP

Sljedeći UN-ov skup o klimi COP 24 će se održati 3. – 14. prosinca u Katowicama u Poljskoj. Države će raspravljati o svojim nacionalnim klimatskim planovima, dok će fokus rasprave biti na izuzetnoj važnosti zadržavanja globalnog zagrijavanja u granicama 1.5 Celzijeva stupnja. Uoči spomenute UN-ove konferencije o klimatskim promjenama, zastupnici Europskog parlamenta su na zadnjoj plenarnoj sjednici pozvali EU vlade i Europsku komisiju da poslušaju upozorenja iz nedavnog izvješća Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC). Rezolucija koju je Parlament usvojio predstavlja i njegovu poziciju za nadolazeći COP 24 te po-

većava ambicije za smanjenje emisija stakleničkih plinova s 40% na 55% do 2030. godine s obzirom na razine iz 1990. godine u svrhu postizanja ciljeva dogovorenih Pariškim sporazumom.

“Današnje glasovanje je jasna kritika trenutne klimatske politike te jasan poziv na ovlašteno djelovanje ministara okoliša i Europske komisije. Kao jedan od najjačih ekonomskih blokova, EU mora odigrati glavnu ulogu u klimatskim pregovorima te ne smije biti zadovoljna s tek malenim koracima koji vode presporo prema zaštiti klime”, objasnio je Bas Eickhout, glasnogovornik Kluba Zelenih/ESS-a za klimatska pitanja.

KONVENCIJA O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI

Europski Parlament je usvojio velikom većinom rezoluciju o 12. sastanku Konferencije stranaka

Zeleni/ESS
u Europskom parlamentu

Konvencije o biološkoj raznolikosti (COP14). Nažalost, odbijen je amandman Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a koji poziva na međunarodni moratorij na nove i zabrinjavajuće biotehnologije poznate kao “genski pogon” (gene drive), pri čemu znanstvenici mogu manipulirati genima te u teoriji iskorijeniti cijelu populaciju živućih organizama. Amandman je odbijen uglavnom zbog podjele u glasovanju unutar liberala (ALDE) i socijalista (S&D). Amandman, koji je bio predstavljen kao međustranačka inicijativa vođena Klubom zastupnika Zelenih/ESS-a, pozivao je Komisiju da što prije zauzme stajalište o ovom problemu tijekom sljedeće Konferencije

je stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti.

SMANJIVANJE ONEČIŠĆENJA PLASTIKOM

Europski je parlament prošlu srijedu glasovao o zabrani plastičnih predmeta koji doprinose destruktivnom i toksičnom onečišćenju na tla, mora i rijeka. Ovo je ogromna pobjeda za planet. Tekst predlaže zabranu određenih plastičnih predmeta za jednokratnu upotrebu, kao što su slamke, tanjuri, pribor za jelo te štapovi za balone. Jednako tako uvodi i proširenu odgovornost proizvođača za spremnike za hranu, duhanske proizvode i vlažne maramice. Parlament, vodeći se amandmanom Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a, također predlaže zabranu oxo-plastike, koja je često označena etiketom biorazgradljivosti, no u stvarnosti se tek fragmentira i pretvara u mikroplastiku. Sada će Parlament ponijeti ovaj tekst na pregovore s Komisijom i Vijećem koji počinju sljedeći mjesec. Pozivamo ih da poslušaju glas, odnosno volju Parlamenta, koja je dobila veliku međustranačku potporu te učinila ovaj tekst što je ambicioznijim mogla", komentirala je Margarete Auken, glasnogovornica Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a za plastiku.

UPOTREBA PODATAKA FACEBOOKOVIH KORISNIKA OD STRANE CAMBRIDGE ANALYTIC

Facebook/Cambridge Analytica skandal je pokazao da velike plat-

forme poput Facebooka mogu biti prijatna demokratskim izborima i referendumima. Europski parlament je usvojio rezoluciju velikom većinom. Rezolucija poziva na povećanje transparentnosti te na ograničenja političkog oglašavanja. Također poziva na zabranu profiliranja za političko targetiranje na osnovu socio-ekonomskih i demografskih podataka te na dobrovoljno angažiranje stranaka za suzdržavanje od upotrebe profiliranja.

NAPLAĆIVANJE TEŠKIH VOZILA

Europski parlament je glasovao o budućim EU cestarinama za kamione, autobuse i kombije te je usvajanjem primijenio ključno načelo Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a "onečišćivač plaća" koje uzima u obzir CO2 emisije te infrastrukturne troškove. Ova legislativa je dio Europske strategije za mobilnost s niskom razinom emisije. Vijeće još nije usvojilo svoje stajalište. "Ovo je dobrodošao novi instrument u borbi

protiv klimatskih promjena i onečišćenja zraka. Primjenom načela "onečišćivač plaća" te uzimanjem u obzir utjecaja na okoliš teških teretnih vozila, povlašten položaj istih u cestovnom sektoru u usporedbi sa željezničkim i drugim održivijim načinima prijevoza, konačno je doveden u pitanje" objasnio je Keith Taylor.

UPOTREBA ANTIBIOTIKA U UZGOJU ŽIVOTINJA

Europski parlament usvojio je novi zakonski okvir za veterinarsko-medicinske proizvode i hranu za životinje s dodanim lijekovima, što predstavlja korak naprijed u sprječavanju povećanja otpornosti na antibiotike. Prema ovom paketu novih zakona, sustavna preventivna uporaba antibiotika u hrani za životinje bit će zabranjena. To vrijedi i za uvoznu hranu za životinje. Upotreba antibiotika na cijelu skupinu životinja bit će dopuštena samo ako bolest dijagnosticira veterinar i samo u slučaju visokog rizika od

VIJESTI IZ EUROPSKOG PARLAMENTA

kontaminacije krda. Ova tri propisa, koja proizlaze iz pregovora između triju institucija EU-a (tzv. trijalog), trebalo bi usvojiti Vijeće EU-a prije kraja ove godine, dok će isti stupiti na snagu najkasnije do 2022. godine.

DIREKTIVA O PITKOJ VODI

Europski parlament usvojio je Direktivu o pitkoj vodi, nakon što je 1.68 milijuna građana, u prvoj uspješnoj europskoj građanskoj inicijativi, pozvalo institucije EU-a da prepoznaju pristup pitkoj vodi kao temeljno ljudsko pravo. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a bio je suzdržan na konačnom glasovanju jer je prijedlog za pristup pitkoj vodi bio paradoksalan. S jedne strane, opći cilj osiguranja pristupa bio je jak. No, s druge strane, mjere za identificiranje onih kojima je voda potrebna i mjere za poboljšanje pristupa istima,

nisu bile dostatne.. Benedek Jávor, zastupnik Zelenih/ESS-a i potpredsjednik Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane u Europskom parlamentu (ENVI), komentira: "Činjenica da je tijekom glasovanja 274 zastupnika bilo suzdržano pokazuje da je razina ambicije za pristup sigurnoj i pitkoj vodi puno veća. Sramotno je da konzervativne i liberalne skupine opstruiraju progresivne promjene Direktive o pitkoj vodi, koje bi potrošačima omogućile bolje informacije, te bi postavile veće zahtjeve pred vodoprivredne tvrtke, koje uključuju veću transparentnost, dugoročno održavanje infrastrukture i zabranu odspajanja korisnika s vodo vodne mreže."

ODLUKA O DOBITNIKU NAGRADE SAKHAROV ZA 2018. GODINU

Zeleni | ESS
u Europskom parlamentu

Konferencija predsjednika Europskog parlamenta odlučila je o ovogodišnjem dobitniku Nagrade Sakharov. Ukrajinski filmski redatelj Oleg Sencov dobio je Nagradu Saharov Europskog parlamenta za 2018. godinu za slobodu misli. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a i Klub zastupnika S&D, zajedno su nominirali skupinu nevladinih organizacija odgovornih za spašavanje života izbjeglica na moru, kao priznanje njihovim neumornim humanitarnim naporima u kojima nacionalne vlade nerado djeluju. Ova skupina nevladinih organizacija uvrštena je na skraćeni popis tri kandidata za Nagradu Sakharov. Nagrada za ljudska prava bit će do-

SAVING LIVES IS NOT A CRIME

PHOTO CREDIT: PROACTIVA OPEN ARMS

dijeljena na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta u prosincu.

RASPRAVA S PREDsjedNIKOM RUMUNJSKE KLAUSOM IOHANNISOM O BUDUĆNOSTI EUROPE

Supredsjednica Zelenih/ESS-a, Ska Keller, sudjelovala je u raspravi o budućnosti Europe s predsjednikom Rumunjske Klausom Iohannisom. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a zahtijeva primjereno poštivanje demokracije i vladavine prava u Rumunjskoj. Uoči Rumunjskog predsjedanja Vijećem EU-a od siječnja 2019. godine, važno je da Rumunjska vodi Vijeće EU-a prema modelu dobrog upravljanja. Supredsjednica Zelenih/ESS-a, Ska Keller, komentira: "U vrijeme kada se naše zajedničke vrijednosti gube, svi glasovi koji štite građanska prava, demokraciju i vladavinu prava računaju se - bez obzira na stranačku politiku. Gospodine

predsjedniče, računamo na vas. Rumunji računaju na vas. Trebamo Vas kao snažan glas za demokraciju i vladavinu prava u Rumunjskoj i diljem Europske unije."

RASPRAVA O OZBILJNIM MANJKAVOSTIMA U PROVEDBI EUROPSKE UREDBE REACH

Na zahtjev Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a, održana je rasprava o nezakonitom marketingu stotina kemikalija u EU-u bez odgovarajućeg nadzora o tome jesu li toksični, ekotoksični ili štetni za ljudsko zdravlje. Rasprava je uslijedila nakon objavljivanja studije njemačkog Saveznog instituta za procjenu rizika (BfR) i Saveznog ureda za zaštitu okoliša, koji pokazuje da je jedna trećina od 1.814 kemikalija proizvedenih ili uvezenih u EU-u od 2010. godine krši provedbu europske Uredbe REACH i ilegalni su prema pravu EU-a. Rasprava o Uredbi REACH održana je u četvrtak, 25. listopada

da, a Zeleni/ESS su pozvali da ovo pitanje bude visoko na dnevnom redu.

UBOJSTVO NOVINARA JAMALA KHASHOGGIJA U SAUDIJSKOM KONZULATU U ISTANBULU

Zastupnici u Europskom parlamentu velikom većinom glasova usvojili su rezoluciju o ubojstvu novinara Jamala Khashoggija. Rezolucija zahtijeva neovisnu i nepristranu međunarodnu istragu o njegovu ubojstvu, te zahtijeva da se svi koji su izravno i neizravno odgovorni izvedu pred lice pravde. Supredsjednici Zelenih/ESS-a Ska Keller i Philippe Lamberts apelirali su na vlade država članica EU-a da implementiraju zabranu izvoza oružja u Saudijsku Arabiju, kako se za to zalaže rezolucija i što je Parlament već tri puta zatražio od 2016. godine kroz inicijative Zelenih/ESS-a.

**Cage farming
is a cruel old story.
Help us change it.**

Sign now

**Cage farming
is a nightmare
that we can end.**

